

بیت

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا
خداوند به شما فرمان میدهد امانات را به اهلش بسپارید.

جزوه آموزشی مبلغین ستاد دکتر سعید جلیلی ویژه انتخابات ۱۴۰۳

مقدمه: نگاه ما به رئیس جمهور
بخش اول: شایستگی‌های دکتر جلیلی
بخش دوم: کارنامه اجرایی دکتر جلیلی
بخش سوم: راهکارهای دکتر جلیلی برای مسائل مختلف
بخش چهارم: جلیلی چه تفاوتی با دیگر داوطلبان دارد؟
بخش پنجم: نکاتی درباره شباهت‌ها حول دکتر جلیلی

کاری از ستاد مرکزی بانوان مشهد مقدس

بهار ۱۴۰۳

مقدمه: نگاه ما به رئیس جمهور

• رئیس جمهور؛ مدیر پروژه یا مدیر راهبردی؟

رئیس جمهور باید ده‌ها وزارتخانه و سازمان و شورای ملی را اداره کند. طرح‌های ملی هزاران میلیاردی دولت، نظارت ویژه او را می‌طلبد. پس مدیریت او از جنس مدیریت عملیاتی طرح‌های عمرانی نیست. رئیس جمهور باید بالاترین قدرت فهم راهبردی را در کل مجموعه دولت داشته باشد. در عین اینکه تمامی حوزه‌های عملیاتی را در چهارچوب آن راهبرد به افراد کاردان بسپارد و بتواند با استفاده از ظرفیت گسترده کارشناسی، جزئیات دقیق برنامه‌ها را نقد و بررسی کند.

قویترین مدیران عملیاتی شاید به سختی بتوانند ۲۰ طرح همزمان را در یک شهر یا یک منطقه اقتصادی مدیریت کنند. اگر این ۲۰ طرح به ۱۰۰ طرح تبدیل شود، مدیر این طرح‌ها بیشتر از اینکه به صورت بصری با طرح‌ها مرتبط باشد، جدولی از اعداد و ارقام را در پیش رویش می‌بیند. در این شرایط، طبیعی است که مدیران عملیاتی دچار انفعال شوند؛ چراکه امکان مدیریت مستقیم این موارد به هیچ وجه فراهم نیست. بنابراین هرچند سابقه مدیریت عملیاتی و اجرای پروژه‌های عمرانی برای رئیس جمهور فضیلت است، اما صلاحیت‌ساز نیست. شایستگی رئیس جمهور در گرو داشتن مدیریت راهبردی است. رئیس جمهور باید:

-
- مسائل کشور را در ابعاد داخلی و خارجی رصد کرده و ارتباط میان آنها را بفهمد.
 - بخش‌های مختلف کشور در قوای سه‌گانه و سایر نهادهای حاکمیتی و مردمی را بشناسد.
 - بتواند با مدیریت متعادل و همدلانه خود، میان بخش‌های گوناگون ارتباط برقرار کند و زمینه‌ای را فراهم کند که امور به افراد کاردان و باکفایت سپرده شود.
-

بخش اول: شایستگی‌های دکتر جلیلی

الف) اخلاق و تقوای سیاسی:

ایمان و تقوای مسئولان را صرفاً در نماز و روزه و اعمال عبادی فردی آنان نباید خلاصه کرد؛ بلکه میزان را باید الگوی رفتاری افراد در میدان تبلیغات انتخاباتی و در وسط دعوای تند سیاسی قرار داد. البته تقوافروشی عوام‌فریبانه هم وجود دارد؛ لذا باید با ملاک‌های عینی به نقد و ارزیابی پرداخت:

- صراحت و صداقت انتخاباتی به جای وعده‌های عوام‌فریبانه
- تمرکز بر دیدگاه‌های خود به جای اتهام‌زنی و میج‌گیری از دیگران
- وامدار نکردن خود به اصحاب قدرت و ثروت در ایام انتخابات
- ورود وظیفه‌مدارانه به انتخابات و خودمراقبتی در تبلیغات

ب) توان مدیریتی:

۱. دوری از حاشیه‌سازی

جلیلی اصرار دارد که آرام و بی‌سروصدا و بدون اینکه اسمی از او بیاید، کارش را انجام دهد. البته که محدودیت قانونی برای مصاحبه و اطلاع‌رسانی ندارد. اما تشخیص خودش اینطور است که کار را باید بدون حاشیه و با آرامش جلو برد؛ چون حاشیه‌سازی کار را خراب میکند. در ۶ سال دبیری ایشان در ش.ع.ا.م حتی یک مورد حاشیه و بگو مگو بین ایشان با احمدی‌نژاد شنیده نشد. تازه بسیاری از این کارها هم چون سایر دستگاهها در آن مشارکت داشتند، آخر سر به اسم همان دستگاهها تمام شد.

۲. کار با تمام نهادها

جلیلی در زمان دبیری ش.ع.ا.م با سران سه قوه - که اتفاقاً دعوای تندی هم بینشان بود - خیلی راحت کار کرد، بدون اینکه با هیچ‌کدام دچار اختلاف شود؛ حتی خودش خیلی وقت‌ها کمک کرد که اختلافات حل شود.

۳. وارد نشدن به دعوای سیاسی

در بحث معوقات بانکی اختلاف بود؛ دولت می‌گفت من می‌خواهم پیگیری کنم، قوه قضاییه می‌گفت من می‌خواهم پیگیری کنم. این بحث‌ها به رسانه کشید. قرار شد دبیرخانه ش.ع.ا.م محور کار شود. آقای جلیلی پیشنهاد کردند وزیر دادگستری به‌عنوان چهره مقبول بین دو طرف، تحت نظارت خودش موضوع را پیگیری کنند و کار بدون حاشیه جلو برود.

دو نمونه عینی از اخلاق و تقوای سیاسی:

- در انتخابات مجلس ششم مشهد، گرچه دکتر جلیلی با تخریب برخی جریان‌های سیاسی مواجه شد و رأی نیاورد، اما حتی حاضر به نقد رقبایش هم نشد، چه رسد به تخریبشان. برای تبلیغات خود، یک میلیون تومان هم خرج نکرد، چیزی که با توجه به هزینه‌های مرسوم آن زمان، به شوخی شبیه است. وی حتی حاضر نشد کلمه «جانابز» را در تبلیغاتش بیاورند، حال آنکه محور تبلیغات برخی دیگر، «جانابز جنگ تحمیلی» بود.
- در یکی از مناظرات ریاست‌جمهوری سال ۱۴۰۰ در پاسخ ادعای کذب یکی از نامزدها، درحالی‌که همه منتظر بودند در جوابش بگوید: «دروغ می‌گویید»، حرفش را خورد و گفت: «خلاف واقع می‌گویید!»

دو نمونه از مدیریت اقناعی:

۴. مدیریت اقناعی

معوقات بانکی: با اینکه در خود دبیرخانه چند نگاه تخصصی وجود داشت، ولی دیدگاه‌های بانک مرکزی محور اصلی بود و ویرایش‌ها روی طرح آنها انجام میشد.

دیپلماسی اقتصادی: وقتی تحریم‌ها جدی شد، دکتر جلیلی «دیپلماسی اقتصادی» را در اولویت قرار دادند. سفیران اصلی کشور از ۱۵ کشور مرتبط فراخوانده شدند. بسته نهایی که در دبیرخانه شورا برای مقابله با تحریم‌ها تهیه شد، ۵۰ تا ۶۰ درصدش پیشنهاد همین سفرا بود. حرکت‌های خوبی در دیپلماسی اقتصادی توسط همین افراد انجام شد. ایشان می‌توانست دستوری برخورد کند، اما افراد مرتبط را دعوت کرد، جلسات متعدد گذاشت، نظرات را گرفت، اصلاح و جمع‌بندی کرد و همان چیزی را ابلاغ کرد که افراد خودشان در آن مشارکت داشتند.

در دبیرخانه، دکتر جلیلی محور کار را دستگاه تخصصی مربوطه، می‌دانست. یعنی همیشه به شکل مشورتی و مشارکتی و البته با محوریت خود دستگاه مربوطه بحث جمع شود. دکتر جلیلی نمی‌گفت که این حکم ش.ع.ا.م است و هرطور شده باید اجرایش کنید؛ بلکه تلاش می‌کرد آن دستگاه یا آن مدیر را توجیه کند، اهمیت موضوع و جزئیات موضوع را برایش تبیین کند و با خود او به یک تصمیم مشترک برسد.

روش دکتر جلیلی، مدیریت اقناعی بر اساس فکر و تصمیم جمعی صاحب‌نظران است، نه تحمیل تصمیم فردی خودش. جلیلی خودش را حامی دستگاه مسئول میدانست نه رقیب آن؛ نمی‌خواست کار را به اسم خودش تمام کند.

۵. حل مسائل نظام در سطوح مختلف نظام

دکتر جلیلی سالها در «دفتر بررسی‌های جاری» بیت رهبری، یادداشت‌های راهبردی و مبتکرانه از جای جای نظام آماده می‌ساخت که مورد توجه رهبر انقلاب نیز قرار گرفت و این زمینه‌ای شد که بعدها در «دبیرخانه ش.ع.ا.م» و سپس در «دولت سایه» بتواند با توان بیشتری بازوی رهبری در حل مسائل عینی و واقعی کشور باشد.

۶. داشتن فهم عمیق و کاربردی از عرصه بین‌الملل

دکتر جلیلی از معدود سیاست‌مدارانی است که علاوه بر فهم مبانی و نگاه راهبردی، شناخت عینی و میدانی از ظرفیت‌های بین‌المللی کشور دارد و برخلاف القائات رسانه‌های غرب‌گرا، پیگیر ارتباط نقطه‌زن با «تمام» کشورهای است که بنای دشمنی با نظام اسلامی را ندارند. دکتر جلیلی معتقد است با زنده کردن ظرفیت‌های صادراتی ایران به کشورهای همسایه و نیز کشورهای دوست در نقاط مختلف دنیا کشور از بند تحریم‌های تحمیلی چند کشور محدود زورگو رها می‌شود. یکی از نظریات معروف ایشان در مناظرات سال ۱۴۰۰ این بود که:

- صادرات به افغانستان، ۴ برابر صادرات به ۲۶ کشور اروپایی است و البته همین مقدار، هنوز نصف ظرفیت واقعی است!
- طرح ۸ سال پیش ایشان برای استفاده از ظرفیت انرژی عظیم باد در استان سیستان و بلوچستان است که همین ایام به بهره‌برداری رسید.

ج) شناخت و شبکه‌سازی ظرفیت‌های انسانی

- شبکه کارکنان و همکاران ایشان در دولت‌های نهم و دهم، به‌ویژه در وزارت خارجه، تجارب ایشان در بیت رهبری، کارشناسان راهبردی دبیرخانه ش.ع.ا.م و شبکه عظیم دانشگاهیان در سراسر کشور، سرمایه و ذخیره ارزشمندی برای مدیریت دکتر جلیلی در مدیریت کشور با مشارکت حداکثری نخبگان فکری و مدیریتی است.
- ایشان در وزارت خارجه مدیر بازرسی بودند؛ عملکرد و توانایی‌ها و حرفهای کارکنان وقت وزارت خارجه را چندین بار بررسی کردند که به تصفیة تعدادی از مهره‌های ناکارآمد انجامید.
- در مقام معاونت اروپا و آمریکای وزارت خارجه، مسئول بیش از پنجاه سفارت‌خانه و سگان‌دار بخش مهمی از دستگاه دیپلماسی کشور شدند و شبکه فعال نیروی انسانی کشور را در عرصه بین‌الملل و در تمام رده‌ها به خوبی می‌شناسند.
- پس از ورود به دبیرخانه ش.ع.ا.م نیز عملاً وارد حوزه امنیت ملی و دیده‌بان ارشد نظام شدند و تمام‌قد در مقام حل مسائل مختلف نظام سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی قرار گرفتند. به‌واسطه این مسئولیت، ایشان با مسئولین رده یک کشور در سطح وزرا، معاونان، مدیران کل و کارشناسان ارشد تعاملات جدی داشته است. علاوه بر آن، با مسئولان ارشد کشور در دو قوه قضاییه و مجلس نیز همکاری مستمر داشته است. می‌توان ادعا کرد که ایشان در زمینه شناخت توانمندی‌های فکری و انسانی کشور، چه در داخل و چه در خارج، منحصربه‌فرد هستند.

د) دولت سایه

پس از انتخابات سال ۹۲ و آغاز دولت یازدهم، دکتر جلیلی با بهره‌گیری از فرصت مسئولیت در ش.ع.ا.م و مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای راهبردی روابط خارجی، «قرارگاه گفتمان انقلاب اسلامی» را ایجاد کردند تا توان نیروهای متخصص انقلابی در هم ضرب شود. نتیجه این حرکت در قالبی سروشکل یافته و منظم، تشکیل «دولت سایه» بود. قرارگاه گفتمان انقلاب اسلامی، ظرفیت مجموعه‌های متعدد مردمی و تخصصی در نقاط مختلف کشور را شناسایی کرد و با آنان ارتباط گرفت. در کنار واحدهای ستادی قرارگاه (رسانه، استانی و...)، کارگروه‌های تخصصی در قالب ۳ گروه سیاسی، فرهنگی و اقتصادی شکل گرفتند. اعضای این کارگروه‌ها، ترکیبی از «مدیران باتجربه» و «جوانان متخصص داوطلب، علاقمند و جهادی» از سراسر کشور بوده است که تجربه، تخصص و توان خود را برای کمک به تصمیم‌گیری بهتر دستگاه‌های حاکمیتی در مسائل مختلف کشور به کار گرفته اند. جالب این است که دکتر جلیلی توانسته این قرارگاه را با کمترین هزینه مالی جلو ببرد.

دولت یازدهم و دوازدهم مسائل معیشتی مردم را به خواست بیگانگان گره زده بود؛ لذا زمان زیادی از

فعالیت‌های دولت سایه به کنترل و خنثی کردن چالش‌های ناشی از برجام، FATF، IPC گذشت.

استفاده از متخصصان در قالب ۴۰ کارگروه تخصصی، ۱۱۱ سفر استانی و بیش از ۱۰۰ بازدید میدانی از

مجموعه‌های تولیدی و فرهنگی سراسر کشور، ظرفیت خوبی برای فهم و پیگیری مسائل کشور در مجموعه ایجاد

کرده است.

با توجه به سابقه‌ای که ایشان در دولت سایه پشت سر گذاشته‌اند، ویژگی‌های زیر را می‌شود برای ایشان برشمرد که هر کدام، نشان از صلاحیت و توانایی بالای ایشان برای به‌دست گرفتن سکان اداره کشور در وضعیت کنونی دارد:

- جوان‌گرایی
- نیروسازی برای کشور
- تولید برنامه‌ها و طرح‌های متعدد متناسب با وضعیت فعلی کشور
- آگاهی تفصیلی از ظرفیت‌های موجود
- آشنایی با حلقه‌های زنجیره طرح تا اجرا

ه) اعتقاد به توان مردم و مردمی‌سازی حکمرانی

نگاه دکتر جلیلی این است که «باید هر نقطه‌ای از کشور را با آنچه دارد آباد کنیم». وقتی ایشان همین حرف را در سال ۹۲ زد، گفتند کلی است؛ حرکت کرد و هشت سال این حرف را در ۶۰ بخش مختلف و در ۱۱۱ نقطه کشور عینی و عملیاتی کرد.

در سفر دکتر جلیلی به رشتخوار، ایشان به روستای توگبری رفتند که حتی مسئول منطقه هم اسم این روستا را ننشیده بود! این یعنی که دولت سایه، نقشه ایران را روی کاغذ شطرنجی انداخته و ظرفیت تک‌تک نقاط آن را استخراج کرده و این ظرفیت‌ها را در قالب طرح به هم متصل کرده است.

دکتر جلیلی می‌گوید که دولت به‌جای مداخلات اربابانه که هر کس می‌خواهد هر جای کشور آب بخورد باید از او اجازه بگیرد، باید فضا را دست خود مردم بدهد.

راه‌کار دکتر جلیلی این است که دولت به نهادهای مردمی مسئولیت بدهد و از خودشان هم پاسخ بخواهد و با تخلفات احتمالی برخورد کند. اتفاقاً مشکل شدن نهادهای مردمی، خودش جلو ویژه‌خواری و دلالی را می‌گیرد.

مثلاً اگر به تعاونی کشاورزان در تهران غرفه بدهیم، می‌توانیم از خود آنها بخواهیم که بازار را تأمین کنند و کیفیت و قیمت مناسب را هم مطالبه کنیم و بعداً مؤاخذه هم می‌توان کرد.

و) پرکار کم خرج:

دکتر جلیلی در طول سالیان خدمتش وقف نظام بوده است و هر چه مسئولیت ایشان بالاتر رفته است، پرکارتر شده است. همکاران ایشان گواهی می‌دهند که بیشترین میزان حضور و خدمت در دبیرخانه متعلق به جلیلی است که از صبح زود تا پاسی از شب و نیمه‌شب ادامه دارد. البته باوجود این پرکاری، ایشان سعی زیادی در بهینه کردن مخارج دارند:

ز) انعطاف مدیریتی در چارچوب گفتمان انقلاب

علیرغم واقعیت، دکتر جلیلی را بسیار متهم به عدم انعطاف و توانایی تعامل با دیگران میکنند. در بخش شبهات به این مسئله خواهیم پرداخت.

خ) داشتن برنامه آماده و مدون

با توجه به فعالیت‌های دولت سایه، دکتر جلیلی برنامه‌ء مدون و آماده‌ای دارند که برای اجرا هم امکان‌سنجی شده است. در پرونده‌ء دیگری به تفصیل به این مسئله پرداخته خواهد شد.

نمونه های عینی پرکار کم خرج:

- در سفرهای خارجی ایشان هیچ محافظی با خود نمی‌بردند و معتقد بودند که کشور میزبان به اندازه کافی محافظ به کار می‌گیرد و امنیت کافی هست. البته برخی از مسئولان چنین بنایی ندارند و تعداد نفرات زیادی از خدمه و محافظ و همراه و کارمند با خود همراه میکنند، آن هم با پروازهای اختصاصی و خدمات VIP
- در سفرهای داخلی و خارجی، دستور اکید ایشان هست که باید برای ایشان بلیط (economy) ارزان قیمت اقتصادی و عادی خریداری شود و اصلا در business class یا first class نمی‌نشینند.
- بر خالف بنای جاری در ادارات، دکتر حق مأموریت نمی‌گرفتند، نه در سفرهای داخلی و نه در سفرهای خارجی. ایشان با وجود تعداد زیاد سفرها و مأموریت‌های خارجی، هیچ‌وقت حقوق دلاری یا یورویی نگرفتند.

بخش دوم: کارنامه اجرایی دکتر جلیلی

الف) خدمات در وزارت خارجه

۱. معاونت اروپا و امریکا وزارت خارجه
۲. راهاندازی خط لوله صادرات گاز ایران به اروپا از طریق تفاهم با سوئیس
۳. شناسایی ظرفیت‌های صادراتی به آمریکای جنوبی و فعال‌سازی آن در دولت نهم و دهم که یک بازار بزرگ اقتصادی برای صنایع ماشین‌آلات و خانه‌سازی ایران شد. آن‌قدر این بازار رونق گرفت که تراکتورسازی ایران گفت دیگر سفارش نگیرید که توان تولید بیش از این نداریم! جالب‌تر اینکه پول محصولات پیش‌دریافت می‌شد!
۴. بازرسی وزارت خارجه:

زمانی که دکتر جلیلی در بازرسی وزارت خارجه بود، می‌توانست با سفرهای خوش خارجی و گرفتن حق مأموریت‌های دلاری، ثروت بالایی به جیب بزند. ولی با بررسی متوجه شد که این روش از بازرسی، هرچند برای خود او فواید مالی خوبی دارد، ولی برای مردم ثمرات کمی دارد. لذا با طرحی ابتکاری، قید این درآمد خوب را به نفع بیت‌المال زد. با این روش، ایشان توانست ۱۷ سفیر متخلف را شناسایی و عزل کند. البته همین شجاعت و دقت دکتر جلیلی موجب دشمنی‌های زیادی با او در وزارت خارجه شد که بعدها مانع از انتخاب ایشان به وزارت شدند.

ب) خدمات در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی

۱- ایجاد سامانه کنترل قیمت دلار (۹۱-۹۲)

فرایند واردات در کشور به این شکل است:

- ثبت سفارش میشود
- در بانک با نرخ قانونی ارز داده میشود.
- در گمرک جنس تحویل داده میشود.

این چرخه سه‌گانه در گذشته به هم وصل نبود. لذا مثال سفارش پرتقال ثبت میشد، ارز گرفته میشد و نهایتاً سیب‌زمینی وارد می‌شد. معلوم هم نمی‌شد که ارز از کجا آمده و کجا خرج شده است! این اتفاق باعث شفاف‌سازی شد و جلو رانت و دلال‌بازی و تورم را گرفت. البته این پورتال در دولت روحانی کنار گذاشته شد و نتیجه هم شد جهش ۷ برابری قیمت ارز!

۲- دور زدن تحریم‌های بانکی (۹۰-۹۲)

دو اتفاق باعث شد اداره کشور در دو سال آخر دولت دهم قفل شود:

- اعمال تحریم‌های فراگیر در حوزه‌های اقتصادی و بانکی، بیمه، نفت حمل‌ونقل و کشتیرانی
- اختلافات سیاسی درون دولت

این دو عامل باعث شد که انسجام تصمیم‌ها در مقابله با تحریم‌ها از بین برود. اینجا بود که «ستاد تدابیر ویژه اقتصادی» و «کمیته مقابله با تحریم‌ها» تشکیل شد و دکتر جلیلی به‌عنوان دبیر ش.ع.ا.م با تشکیل جلسات هفتگی، شخصاً به بحث مقابله با تحریم‌ها ورود پیدا کرد.^۱ این جلسات هر هفته با حضور وزرای اقتصادی و نمایندگان دستگاه‌های امنیتی و سه قوه برگزار می‌شد و ریاست آن بر عهده دبیر شورا بود. از جمله تصمیمات مهم این مجموعه میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

- اقدامات مقابله با تحریم‌های بیمه‌ای
- ایجاد سامانه پیام‌رسان مالی سپام (جایگزین داخلی سویفت)
- حمایت مالی از شرکت‌های کشتیرانی داخلی در مقابله با تحریم‌ها
- جایگزین کردن تامین مالی داخلی ارزی پروژه‌های انرژی
- اعطای تسهیلات به وزارت صمت برای ذخیره‌سازی کالاهای اساسی
- اعطای تسهیلات به وزارت نیرو برای طرح مهار آب‌های مرزی
- ایجاد کمیته ویژه تولید داخل برای تولید کالاهای تحریمی

در نتیجه این تلاش‌ها بود که راه‌های دور زدن تحریم پیدا شد و فشار تحریم‌ها تا حد قابل توجهی کاهش پیدا کرد. اگر این مسیر توسط دولت یازدهم ادامه می‌یافت، حتماً آثار مخرب تحریم‌ها بر زندگی مردم، کمتر و کمتر هم می‌شد. ولی متأسفانه در مذاکرات ژنو، تمامی این راه‌ها را برای جلب اعتماد طرف غربی بستند.

۳- پیگیری، ریشه‌یابی و برخورد قاطع با فساد ۳۰۰۰ میلیاردی

فساد ۳۰۰۰ میلیاردی پیچیده بود و برخورد با آن صرفاً کار دستگاه قضایی نبود. دبیرخانه ش.ع.ا.م برای کشف ابعاد و ریشه‌های ماجرا، ۱۸ جلسه با حضور تمام دستگاه‌های مرتبط امنیتی و قضایی برگزار کرد. این از معدود پرونده‌هایی بود که هم پول و جریمه‌هایش برگردانده شد و هم مجرمان اعدام شدند.

اما نتیجه مهمتر این بود که روشن شد یکی از عوامل مهم بروز این دست مفاسد کلان اقتصادی، نبود تقاطع بین بانک‌های اطلاعاتی است و در صورت رفع این مشکل، با کم‌ترین هزینه می‌توان از تکرار چنین خسارت‌های سنگینی

^۱ نظام جوری وظایف را تقسیم و تشریح کرده که بحث تحریم به صورت متمرکز توسط دبیرخانه شورا عالی امنیت ملی پیگیری شود و نهادهای دیگر هم بنابر موضوعاتی که با آنها درگیر هستند، به‌عنوان عضو و صاحب‌نظر، نظراتشان را مطرح می‌کنند. برای اینکه تصمیم‌گیری‌ها و رصدهای لازم انجام شود، ساختارهایی در داخل دبیرخانه شورا طراحی شده است؛ یکی از این ساختارها ستاد تدابیر ویژه اقتصادی است که یکی از مصوبات شورای عالی امنیت ملی از شش سال گذشته تأسیس این ستاد بود. مصوبات ستاد تدابیر ویژه اقتصادی با حکم تأیید رهبری، مثل مصوبات شورای عالی امنیت ملی، حکم قانون دارد. فقط در حوزه تحریم، بحث‌های مربوط به تحریم‌های اقتصادی در این ستاد پیگیری و ابلاغ می‌شود و نهایتاً به قانون بدل می‌شود. ریاست آن با معاون اول رئیس‌جمهور است و فعالیت‌های کارشناسی و فکری آن هم ذیل دبیرخانه شورا عالی امنیت ملی تعریف می‌شود.

جلوگیری کرد. نگاه هوشمندانه جلیلی درشفافسازی اطلاعات اقتصادی به جای جنجال‌های رسانه‌ای از نکات درخشان کارنامه دکتر جلیلی است.

۴- ارتقای سطح مذاکرات به غنی‌سازی ۲۰٪

این بخش که تقریباً ده درصد فعالیت‌های عمده شورای عالی امنیت ملی را تشکیل می‌دهد برجسته‌ترین بخش و در عین حال ناآشناترین بخش برای مردم است.

تا قبل از مدیریت دکتر سعید جلیلی بر مذاکرات هسته‌ای، بحث سر این بود که آیا ایران می‌تواند سانتریفیوژ داشته باشد یا خیر. ولی با پیگیری‌های دکتر جلیلی و تلاش‌های ایشان، مسیر مذاکرات به جایی رسید که صنعت هسته‌ای ما در عرصه تولید برق و حتی تولید دارو تثبیت شد و بحث بر سر این بود که آیا ایران به غنی‌سازی ۲۰ درصد (مورد نیاز رادیوداروها) ادامه دهد یا خیر. این یعنی داشتن دست بالا در مذاکرات در برابر دشمن بهانه‌جو.

۵- مدیریت کلان امور امنیتی کشور

در قضایایی همچون دستگیری و بازگرداندن عبدالملک ریگی به کشور، فتنه ۸۸، جنگ ۳۳ روزه و ۲۲ روزه، و ایستادگی جبهه مقاومت در مقابله با داعش، دبیرخانه ش.ع.ا.م نقش مهمی در راهبری و هماهنگی دستگاه‌های مختلف داشت.

۶- مقابله با فتنه ۸۸

روشن است که نمیتوان نقش شورای عالی امنیت ملی را به عنوان بالاترین ستاد امنیتی کشور در کنترل و خاموش کردن فتنه ۸۸ نادیده گرفت. گرچه به دلیل وجهه امنیتی این مسائل، بازتاب آن به شدت کم و حتی مورد نهد دکتر جلیلی است.

نفوذ سیستم‌های امنیتی بیگانه در وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی و ارتباط برخی معاونین وقت وزارت اطلاعات با سرویس‌های امنیتی خارجی (درونمایه واقعی فیلم قلاده‌های طلا) در کنار عزل وزیر اطلاعات وقت و تنش‌های به وجود آمده بر سر تعیین آقای مشایی به عنوان معاون اول دکتر احمدی‌نژاد بخش مهمی از ظرفیت‌های نظام را به خود مشغول کرد و حواس دولت را از مقابله با فتنه پرت کرد.

در این فضا نقش راهبردی ش.ع.ا.م در به کارگیری و هماهنگ کردن بخش‌های فعال نظام برای مقابله با این تهدید بسیار پر رنگ بوده است.

۷- رسیدگی به پرونده کهریزک

زمانی که دکتر جلیلی از ماجرای کهریزک مطلع شد، چنان برخوردهای تندی در پیگیری ماجرا از مسئولان مربوطه کرد که در موضوعات غیر از آن هیچ‌گاه نکرده بود.

می‌گفت این موضوع قلب آقا را به درد آورده است. سرانجام هم آقا از ایشان خواسته بودند مسئول بررسی موضوع و رسیدگی به این پرونده و گزارش مستقیم به ایشان باشد. بی‌تعارف و با قاطعیت طی چند ماه موضوع را مورد پیگیری و بررسی همه جانبه و ویژه قرار داد و گزارش آن خدمت آقا ارسال شد.

۸- مقابله با شرارت‌های گروهک ریگی در منطقه شرق ایران

حجت‌الاسلام مصلحی وزیر وقت اطلاعات تصدیق میکنند که دکتر جلیلی با مسئولیت خود تصمیم گرفت جنگنده‌ها به هر قیمتی شده هواپیمای عبدالمالک ریگی را فرود بیاورند و سرلشکر فیروزآبادی تصمیم جلیلی را به نیروی هوایی ابلاغ کرد.

۹- پیگیری تأمین مالی و ذخیره کالاهای اساسی

مدیریت اقتصادی تأمین ذخایر کالاهای اساسی مورد نیاز مردم در شرایط تحریم‌های سخت دشمنان که مانع از کمبود کالا و تشکیل صف‌های طولانی مرغ و گوشت و سبب کالا در دولت دهم شد؛ نبود این مدیریت، همین اتفاقات تلخ را در دولت یازدهم رقم زد و تصویر سیاهی را از کشور مخابره کرد.

۱۰- جلوگیری از هدر رفت آبهای مرزی

دکتر جلیلی برای ریشه‌یابی و حل مسائل مختلف، کارگروه‌های تخصصی را در دبیرخانه ش.ع.ا.م شکل داد. در بررسی‌های یکی از کارگروه‌ها روشن شد که جلوگیری از هدررفت آب‌های مرزی، سهم به‌سزایی در کاهش فشار ناشی از کمبود آب در کشور دارد. با تدابیر دکتر جلیلی و همکاری وزارت نیرو، گام مهمی در این مسیر برداشته شد.

۱۱- افزایش بهره‌وری دفتر دبیرخانه

در زمان دبیری دکتر جلیلی، هزینه‌های دفتر دبیرخانه ش.ع.ا.م به یک‌دهم کاهش یافت، بدون اینکه حقوق و مزایای کارکنان کم شود؛ به طوری که به نسبت بودجه اختصاصی در این دوران، کارکنان بیشترین رفاه را تجربه می‌کردند.

۱۲- برخورد جدی با مساله معوقات بانکی و تهیه لیست بدهکاران بزرگ

معوقات بانکی در سالهای گذشته در حدود هفتاد هزار میلیارد تومان برآورد شده است. یکی از طرح‌های بزرگ دبیرخانه ش.ع.ا.م، کشف و تحلیل این مساله و اخطار به سیستم بانکی کشور بود.

دکتر جلیلی مستقیماً در این پرونده وارد شد و در جلسات متوالی، حتی در سطح کارشناسی، موضوع را پیگیری کردند و کارگروه ویژه‌ای برای این موضوع تشکیل دادند. در نتیجه این پیگیری‌ها، تاکنون نزدیک به ده‌هزار میلیارد تومان از معوقات بانکی بازپرداخت شده است و میزان معوقات بانکی کشور به حدود ۶۰ هزار میلیارد تومان کاهش یافته و رشد فزاینده آن متوقف شده است.

از جمله نقاط پراهمیت کار دکتر جلیلی در این میان، تلاش برای حل اختلاف میان قوا و هماهنگی میان آنان بود. یکی از این اختلافات، اعلام فهرست ۳۰۰ نفره از سوی رئیس‌جمهور و برخورد دادستان کل کشور در رسانه‌های عمومی بود که فضای سیاسی را به خود مشغول کرد. دکتر جلیلی با جلسات مداوم در شورای عالی امنیت ملی تلاش کرد این حواشی سیاسی مانع پیشرفت مساله نشود.

اعتماد ویژه نهادهای مختلف حاضر در ش.ع.ا.م (اعم از دولت و قوه قضائیه و مجلس و...) به دبیرخانه، ریشه در حاشیه‌گریزی دکتر جلیلی دارد. رفتار غیر جانب‌دارانه دکتر جلیلی و عدم تخریب نیروهای بدنه نظام، باعث اعتماد همه جریان‌های خودی به ایشان گردیده است. دوره دبیر دکتر جلیلی در ش.ع.ا.م مظهر قدرت مدیریت راهبردی ایشان در صحنه اجرایی کشور است، جوری که می‌تواند بدون هیچ حاشیه‌ای از تمامی ظرفیت‌های نیروهای نظام اسلامی بهره برده و تعاملات سازنده‌ای را با قوای دیگر نظام رقم بزند.

ج) خدمات در دولت سایه (۱۳۹۲-۱۴۰۰)

۱- ارائه برنامه عملیاتی به دولت آقای روحانی برای جهش فروش نفت به دو میلیون بشکه در پی خروج آمریکا از برجام و کاهش فروش نفت تا سقف ۱۰۰ هزار بشکه، دولت سایه، طرح و برنامه عملیاتی به همراه تیم اجرایی (فروشنده) را برای جهش فروش نفت به ۲ میلیون بشکه، به دولت آقای روحانی می‌دهد. بالاخره در بهمن ۹۹ (یکسال مانده به پایان دولت آقای روحانی) دولت ناچاراً به برنامه فروش نفت دولت سایه و تیم اجرایی آن توجه کرد و در نتیجه آمارفروش روزانه نفت را در بودجه ۱۴۰۰، دو میلیون بشکه به حساب آورد. ناگفته نماند که دکتر جلیلی قائل است نباید نفت را خام فروخت بلکه باید فرآوری کرد و فروخت تا هم اشتغال ایجاد شود و هم مشکل تحریم به نحو ریشه‌ای حل شود.

۲- زمینه‌سازی ساخت پتروپالایشگاه ستاره خلیج فارس

بعد از گذشت یک سال از ارائه طرح توسط دولت سایه، در تیر ۹۸ برای اولین بار این طرح نفت و گازی توانست مصوبه مجلس را بگیرد و پس از تأمین مالی، برای اولین بار احداث پتروپالایشگاه ایرانی شروع شد. البته دولت قبول نکرد که از صندوق توسعه ملی برای این طرح برداشت کند و لذا در حد ستاره خلیج فارس محدود ماند. در حالیکه اگر دولت قبول می‌کرد، می‌شد تعداد پتروپالایشگاه‌ها را افزایش داد. اگر ۱۰ پتروپالایشگاه داشته باشیم:

۱. نفت تبدیل به صدها و هزاران کالا می‌شود، لذا دیگر قابل تحریم نیست (همان‌طور که قبل از این در صنایع پتروشیمی مشاهده شد) و بدین ترتیب تحریم‌های موجود بی‌اثر می‌شود و نوسانات ناشی از جو تحریم در بازار ارز را کاهش می‌دهد.
۲. کشور از واردات این کالاها بی‌نیاز و موجب کاهش ارزبری می‌شود.
۳. با توجه به اینکه محصولات متنوع پتروپالایشگاه‌ها تحریم‌پذیر نیستند، می‌توان آنها را خیلی راحت به کشورهای منطقه صادر کرد. ضمن اینکه نسبت به این کالاها عطش زیادی وجود دارد و از این طریق، ارز فراوانی برای کشور حاصل خواهد شد.
۴. می‌توان با تشکیل تعاونی‌های خرد، صادرات این محصولات را به ۷ میلیون مرزنشین سپرد و کولبران را به صادرکننده تبدیل کرد.
۵. با ارائه سهام این پتروپالایشگاه‌ها، بورس احیا می‌شود، چراکه پرسود است، چون نفت بشکه‌ای ۵۰ دلار را تبدیل به ۲۰۰۰ تا ۴۰۰۰ دلار می‌کند.

۳- پیگیری تولید داخلی اسکنرهای ایکس‌ری برای ممانعت از قاچاق در گمرک رسمی

یکی از نیازهای اساسی کنترل واردات کالای قاچاق از مبادی رسمی، نصب دستگاه‌های بزرگ اسکنر (ایکس‌ری) است؛ چون نمی‌شود همه محتواهای کانتینرها را خالی کرد و بررسی کرد. دکتر جلیلی با پیگیری خود توانست یک شرکت اصفهانی را پای کار بیاورد و تولید این دستگاه‌ها را داخلی کند. با این اتفاق، نیاز کشور مرتفع شد و در نتیجه قاچاق از مبادی رسمی محدود شد.

۴- جلوگیری از قطع صادرات برق ایران به افغانستان در ساعات کم‌باری:

چندی پیش آمریکا با تدابیر فنی می‌خواست صادرات برق ایران به افغانستان را قطع کند. هنگامی که این برنامه آمریکا لو رفت، دولت سایه راهکارهای مقابله با آن را به وزات نیرو ارائه داد و با همکاری ایشان، مشکل رفع شد.

۵- داخلی‌سازی تولید صنعتی سلول خورشیدی:

یکی از بهترین منابع تولید انرژی برق، استفاده از سلول‌های خورشیدی است. هم واردات این سلول‌ها هزینه سنگینی دارد و هم مواد اولیه تولید این سلول‌ها در داخل موجود است. لذا دولت سایه طرحی را آماده کرد که به موجب آن تولید داخلی این سلول‌ها در ابعاد صنعتی در آستانه اجراست.

۶- فعال کردن برخی امکانات بدون نیاز به تسهیلات خاص:

در سفرهای هشت‌ساله دکتر جلیلی به مناطق مختلف کشور مشخص شد که خیلی از چیزها نیاز به تسهیلات ندارد.

برای مثال:

1. بنادر صیادی و تجاری بوشهر چندین سال است که لایروبی نشده و قابل استفاده نیست. دکتر جلیلی این مسئله را پیگیری کرد و ارتش این کار را انجام داد.
2. در سفری که دکتر جلیلی به مناطق کپرنشین چابهار داشتند متوجه شدند که برخی از مردم منطقه، یارانه نمی‌گیرند. با پیگیری و مطالبه دکتر از سازمان برنامه‌وبودجه، یارانه آنها وصل شد.

۷- کشف مفاسد صید ترال و پیگیری برخورد با آن:

در سفرهای دکتر به استانهای جنوبی و جلساتی که با اتحادیه صیادان داشتند معلوم شد که فسادهایی در زمینه صید ترال وجود دارد. با پیگیری دکتر جلیلی، رئیس سازمان شیلات برکنار شد و ۲۷ کشتی خارجی توسط سپاه توقیف شد.

۸- افزایش قیمت خرید تضمینی گندم از کشاورزان:

دکتر جلیلی در اولین جلسه بعد از انتخاب آقای روحانی به ایشان پیشنهاد دادند که قیمت خرید تضمینی گندم را از ۵۰۰ تومان به ۱۲۰۰ تومان افزایش دهند. ایشان هم پذیرفتند و نتیجه‌اش افزایش تولید گندم در سال‌های پس از آن شد.

✓ صدور مجوز صادرات محدود به گوجه کاران آبدانی برای نجات کشاورزان:

در سفری که دکتر جلیلی به بوشهر داشتند متوجه شدند صادرات گوجه ممنوع شده و هزاران تن محصول گوجه کاران آبدانی که مازاد بر نیاز داخل بوده، دارد خراب می‌شود. با پیگیری‌های دکتر جلیلی، مجوز صادرات ۶۰ هزار تن گوجه صادر و مشکل گوجه کاران حل شد.

✓ ۸ سال ارتباط گسترده با تولیدکنندگان، فعالان اقتصادی، اصناف و کارشناسان در نقاط مختلف کشور

✓ بیش از ۱۱۰۰ جلسه کارشناسی با فعالان اقتصادی، اصناف، مدیران، متخصصان و نخبگان

✓ ۱۱۰ سفر به ۳۱ استان

✓ ۱۰۰ بازدید از صنایع خرد و کلان در حوزه‌های مختلف خودرو، ساختمان، نفت و گاز، دامپروری،

کشاورزی، غذایی، ابزارآلات، داروسازی و ...

✓ حدود ۴۰ کارگروه تخصصی، مانند: معدن، نیرو، خودرو، کشاورزی، شیلات، ارتباطات، حقوق، ورزش،

بهداشت و دیگر کارگروه‌های اقتصادی و مدیریتی و نیز کارگروه‌های فرهنگی (آموزش و پرورش، فضای

مجازی، زنان و خانواده و...)

بخش سوم: راهکارهای دکتر جلیلی برای مسائل مختلف

۱. سبد غذایی:

هر کس روزانه نیازمند ۲۵۰۰ کالری انرژی است. با تهیه ۱۳ قلم کالای اساسی، این نیاز به طور کامل پاسخ داده میشود. نان، برنج، گوشت سفید و قرمز، تخم مرغ، لبنیات، ماکارونی، روغن، شکر، میوه و سبزی از این دست کالاهای هستند.

در این طرح، مردم به سه دسته تقسیم میشوند: اقشار کمتر برخوردار که تمام کالاهای این سبد با حفظ کرامت انسانی به این عزیزان تقدیم خواهد شد. دسته دوم که نیاز به بخشی از این سبد دارند مانند گوشت و مواد پروتئینی. دسته سوم که تعداد کمتری از جامعه هستند که در تأمین این اقلام نیازی به کمک دولت ندارند. دولت تلاش می‌کند همه مردم به این وضعیت برسند اما تا آن زمان تأمین این اقلام بر عهده دولت است. نحوه توزیع این محصولات هم بسیار مهم است. کسی نباید در صف بایستد. کاسبهای محلی نباید دچار ضرر شوند. این دو مهم با از انحصار درآوردن توزیع کالا از فروشگاه‌های بزرگ و گسترش آن به فروشگاه‌های دیگر قابل اجراست.

این طرح از طرح‌های دکتر جلیلی برای انتخابات دولت سیزدهم بود که پس از کناره‌گیری به دولت شهید رئیسی تقدیم شد و با عنوان کالابریگ الکترونیک اجرایی شد. امتداد این نگاه در دولت چهاردهم، محتاج عقیده داشتن به این برنامه است.

۲. نظام سلامت:

باید توجه را به پیشگیری داد. مثل کشورهای موفق دنیا در این حوزه، به جای پول‌پاشی در حوزه درمان در طرحی مثل طرح تحول باید به پیشگیری توجه کرد. این‌گونه با هزینه کمتر، نتیجه بهتری حاصل میشود. چرا وقتی این همه آدم مستعد به رشته تجربی علاقه دارند و کشور هم نیاز دارد، ظرفیتهای حوزه پزشکی اینقدر کم است؟ استخدام پزشک در نظام پیشگیری و افزایش سواد عمومی هم میتواند مسأله نظام سلامت را حل کند و هم مسأله اشتغال را. تقسیم این پزشکان در شهرها و روستاهای کوچک نیز باعث افزایش دسترسی عادلانه به خدمات بهداشت و درمان خواهد شد.

ایجاد سازوکاری برای پاسخگویی در نظام سلامت از دیگر طرح‌های دکتر جلیلی است.

۳. صنعت خودرو:

ریشه مشکل صنعت خودرو در نوع رابطه دولت و شرکت‌های خودروسازی است. دولت در ظاهر ۱۴ درصد سهام ایران خودرو و ۱۷ درصد سهام سایپا را دارد اما در واقع صاحب اختیار بیش از ۵۰ درصد از سهام هر خودروساز

از طریق سهام چرخه‌ای و سهام شرکت‌های عمومی غیردولتی است و از این طریق بی واسطه و با سرعت می‌تواند در بنگاه‌ها دخالت کرده اما مسئولیت این مداخله را به اندازه سهمش نپذیرد.

راهکارها:

- ایجاد نهاد واحد رگولاتوری صنعت خودرو در دولت و تدوین قوانین تنظیم‌گری مناسب
- اصلاح ساختار سهام داری ایران خودرو و سایپا
- طریقه صحیح قیمت گذاری
- پیاده سازی سیاست توسعه کیفیت و ایمنی با استفاده از تحریک سود خودروسازان بر مبنای تغییر در قیمت مصوب فروش
- ایجاد سامانه سوت زنی و گزارش‌گری مردمی در صنعت خودرو
- تامین مالی مشروط خودروسازان
- کاهش فساد در حوزه تأمین قطعات با افزایش شفافیت
- اصلاح تعرفه واردات خودرو و قطعات
- ترغیب خودروساز برای اسقاط خودروهای فرسوده
- تدوین و بازنگری استانداردهای خودرویی و کمک به توسعه مراکز تست
- بررسی تجربه لیزینگ در کشورهای پیشرفته و پیاده سازی آن
- ارتقای ارتباط صنعت خودرو با مراکز علمی و دانشگاهی و برون‌سپاری و خصوصی سازی تحقیق و توسعه در سطح فناوری قطعات و زیرسیستم‌ها
- نظارت بر قراردادهای بین‌المللی خودروسازان

۴. طرح معیشت و سفر:

ظرفیت اقامتگاه‌های دولتی تقریباً با تعداد اقامتگاه‌های عمومی مثل هتل آپارتمان‌ها و زائرسراها برابری می‌کند. در اغلب اوقات سال این اقامتگاه‌های دولتی بلا استفاده هستند. طرح سفر به معنی ضایع شدن حق کارمندان دولتی در استفاده از این منابع نیست، بلکه استفاده را بهینه کرده و روزهای باقیمانده و بلااستفاده را تخصیص خواهد داد. پانصد هزار زوج جوان در سال می‌توانند ۵ روز سفر رایگان و دو میلیون و ۴۰۰ هزار خانواده، یعنی کل خانوارهای چهار دهک پایین می‌توانند سه روز در سال سفر رایگان داشته باشند. این یعنی بهبود ۲۰ درصد سبد درآمدی خانوار با یک سیاست اصلاحی.

بهره‌وری استفاده از موزه‌ها، مکانهای گردشگری و دیدنی با این طرح ممکن خواهد شد.

۵. طرح وان (واحد انرژی):

طرحی برای توزیع عادلانه انرژی میان جامعه است. مقدار هر حامل انرژی به واحد انرژی معادل سازی می شود. حق هر ایرانی از انرژی کشور را در اختیار خودش قرار دهیم تا مدیریت کند که چگونه از آن استفاده کند. الان یارانه اختصاص گرفته به بنزین به این شکل است که به کسی که بیشتر مصرف کند، بیشتر یارانه می دهند. این الگو باید اصلاح شود. به میزان متوسط مصرف انرژی هر ایرانی به هر کس یارانه داده می شود. کسی که نیاز بیشتری دارد، باید از کسی که نیاز کمتری دارد و صرفه جویی بیشتری دارد، بنزین، برق و گازش را بخرد. این اتفاق بر بستر یک اپلیکیشن رخ خواهد داد.

این طرح به اصلاح الگوی مصرف و کاهش سرانه مصرف انرژی کمک میکند. این طرح با امکانات فعلی قابل اجراست و به بودجه اضافه ای نیاز ندارد. فقط با تغییر روش توزیع، می توان قدرت خرید دهک های پایین را تا ده برابر افزایش داد. با این طرح، افزایش قیمت نخواهیم داشت، بدون یک ریال خلق پول.

۶. کشاورزی، شیلات و گلخانه ها:

در برخی محصولات کشاورزی نه تنها کشور، بلکه کل منطقه را می توانیم تغذیه کنیم. می توان نقطه زن بر برخی محصولات تاکید کرد.

جهش در صنایع تبدیلی، میتواند هم اشتغال ایجاد کند و هم صادرات را افزایش دهد. استفاده از تکنولوژی های جدید با رویکرد علمی و آموزش روشها به کشاورزان، تولید افزایش پیدا میکند.

در بخش روستایی، افزایش گلخانه اهمیت دارد. طبق آمار مرکز آمار ایران در سال ۹۸ تعداد افراد جویای کار روستایی ۵۱۰ هزار نفر بودند. وضع موجود: ۱۲ هزار هکتار گلخانه با تولید ۸/۲ میلیون تن انواع محصولات گلخانه ای و صادرات ۳/۱ میلیارد دلار

برنامه: ایجاد ۵۰ هزار هکتار گلخانه (از ۴۰۰ هزار هکتار سطح زیر کشت مستعد شناسایی شده گلخانه یعنی ۱۳ درصد)

مدت زمان برنامه: طی ۵ سال (هر سال ۱۰ هزار هکتار) و ۵۰۰ هزار نفر ایجاد اشتغال

20 میلیون تن تولید، ۱۰ میلیارد دلار صادرات غیر نفتی، کاهش مصرف آب در کشاورزی (هر هکتار گلخانه صیفی جات یک هفدهم فضای باز مصرف میکند)
هر هکتار گلخانه ۲۷ برابر فضای باز درآمد دارد.

۷. خنثی سازی تحریمها:

پیشنهادات عملیاتی:

- پیمانهای دوجانبه و چند جانبه پولی
- استفاده از ظرفیت پیام رسانها
- توسعه بانکداری فراساحل
- کار با بانکهای مورد تحریم آمریکا
- استفاده از ظرفیت یوآن های صادراتی
- استفاده از رمز ارزها
- رویکرد تهاجمی نسبت به تحریم با اتکا به دستاوردهای فناوری کشور
- تهاژر و تسویه منابع ارزی صادراتی و وارداتی به طور هوشمند
- توسعه سازوکار بیمه اتکایی تحریم
- تغییر مبادی واردات به ویژه در محصولات کشاورزی

۸. سیاست خارجی:

پیشنهادات عملیاتی:

- پخش وابستگی های اقتصادی از شاهرگ فروش نفت خام به مویرگهای فروش فرآورده های نفتی
- تبدیل کشور به هاب و مرکز توزیع برخی کالا و نه تولید کننده صرف بدون توجه به توزیع
- استفاده از ظرفیت تحریم سایر کشورها توسط آمریکا و این وجه اشتراک (باشگاه تحریمی ها)
- استفاده از تعارض منافع کشورها به نفع ایران مثل تحریم های روسیه توسط اتحادیه اروپا
- تبدیل هر مرز نشین به یک صادر کننده
- تبدیل بازارچه های مرزی و مناطق آزاد به سکوی پرتاب صادرات کشور
- تکمیل کوریدور شمال و جنوب برای استفاده از فرصتهای شغلی و ارزآوری ناشی از تجارت قوی هند و روسیه

۹. صنعت فضایی:

- **پیشنهادات عملیاتی:**
- **توسعه بازار فناوری فضایی توسط شورای عالی فضایی**
- **ورود بخش خصوصی به صنعت فضایی و تجاری سازی صنعت فضایی**
- **ایجاد هدف تجاری برای پرتاب ماهواره به جای هدف نمایشی**
- **همکاری با کشورهای دوست**
- **جهش تعداد پرتاب های آزمایشی ماهواره بر ها برای دستیابی به اطمینان مناسب**
- **ایجاد پایگاه پرتاب ماهواره در چابهار**

۱۰. مسکن:

در کشور اکنون ۳۰ درصد خانوارها و در تهران حدود ۵۰ درصد آنها مستأجر هستند. ۱۳ میلیون واحد کسری مسکن وجود دارد. ۷۷ درصد ساخت مسکن برای سودآوری و سالهای انتظار برای خانه دار شدن در دهکهای پایین ۸۰ سال و در دهکهای بالاتر ۳۶ سال است

- **پیشنهادات عملیاتی:**
- **اخذ مالیات از ۷۷ درصد معاملات که سودآوری برای عده ای خاص را فقط به دنبال دارد و قیمت مسکن را افزایش میدهد**
- **اجرای قانون مالیات بر دو میلیون خانه خالی**
- **ساخت سالانه یک میلیون مسکن شاد و دلنشین به جای خوابگاه و نزدیک به محل کار که خود باعث افزایش اشتغال میشود**

۱۱. اشتغال:

برای تحقق شهر بدون بی کار ۳ راه حل می توان ارائه داد.

الف) راه حل کوتاه مدت: ساخت مسکن که پیشران اشتغال میتواند باشد

ب) راه حل میان مدت: پایه گذاری طرح اساتید شغلی و مهارتی در دانشگاه ها و آماده کردن دانشجویان برای فضای شغلی و محیط مرتبط با کار و ایجاد امتیاز برای فارغ التحصیلان در این طرح

ج) راه حل بلند مدت: گسترش مهارتهای فنی و حرفه ای در مدارس و برگزاری المپیادهای شغلی مبتنی بر علائق

۱۲. بورس:

افزایش سواد مالی جامعه و آموزش پایه‌ای و ساده بازار سرمایه به مردم یکی از کارویژه‌های مهم رسانه است و برای جلب اعتماد مردم به بازار سرمایه، باید با ناکارآمدی شرکت‌ها و سفته‌بازی‌های نابجا مقابله کرد. هدف از هدایت نقدینگی به بازار سرمایه، تامین مالی شرکت‌های تولیدی برای رونق اقتصادی است و نباید گذاشت سفته‌بازی و دلالی‌های غلطی که در بازارهایی نظیر مسکن، طلا و ارز اتفاق افتاد به این بازار راه پیدا کند.

پیشنهادات عملیاتی:

- عرضه منظم و با برنامه سهام دولت و نهادهای حاکمیتی در بازار
- افزایش عمق بازار از طریق آزادسازی سهام شاور از سوی دولت و نهادهای حاکمیتی به عنوان سهامدار عمده
- تنظیم فضای مجازی و سروسامان دادن به آن نظیر شبکه‌های اجتماعی مخصوص بازار سرمایه در سطح بین‌المللی
- اجرای سیاستها از سوی دولت به صورت اعمالی و نه اعلامی
- ترویج سرمایه‌گذاری از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری
- ایجاد پنجره واحد میان سازمان بورس، سازمان مالیاتی و اداره ثبت شرکت‌ها
- ایجاد سهولت در پذیرش سرمایه و تغییر رویه‌های پذیرش
- تسهیل انتشار اوراق بدهی با مبالغ خرد
- ورود پروژه‌های پیشران به اقتصاد و بورس
- حمایت از سرمایه‌گذاران خرد با استفاده از ماهیت بیمه
- اتخاذ سیاست ضد چرخه‌ای و صندوق تثبیت بازار سرمایه برای کمک سیاست ضد چرخه‌ای.
- ایجاد شورای ثبات مالی

۱۳. نگاه به زنان :

سلول اجتماعی، خانواده و مهمترین پایه آن، زنان هستند وقتی از زن صحبت میکنیم، همه زنان اعم از زن روستا و شهر، زن تحصیلکرده و نکرده را در برمی‌گیرد و مراقب عدم تبعیض میان زنان باید بود. مسأله توجه به زن، فقط در یک منصب مشاوره زن و خانواده محدود نمی‌شود و باید در همه برنامه‌ریزی‌ها، به زنان توجه داشت لزوم حمایت مضاعف دولت، از زنان سرپرست خانوار.

از زنان نباید استفاده ابزاری و انتخاباتی کرد. وعده تخصیص تعدادی منصب برای زنان، استفاده دقیقی نیست. زنان مطابق با اندیشه شایسته سالار، در مناصب مدیریتی قرار گیرند و شناخت بومی و دقیق از ظرفیت‌های انسانی کشور، باعث آشنایی گسترده با زنان فعال نیز شده است. ایجاد اشتغال‌های نوین و بومی برای زنان کارگاه‌های تولید زود بازده و توسعه مشاغل خانگی برای ایجاد اشتغال زنان از جمله پیشنهادات عملیاتی در حوزه زنان است.

بخش چهارم: جلیلی چه تفاوتی با دیگر داوطلبان دارد؟

برای رأی دادن، طبیعتاً باید در یک جمع بندی نهایی به این نقطه برسیم که چرا به فلان کاندیدا رأی بدهم و چرا به دیگری نه؟ اینجاست که باید چند نکته را مد نظر داشت:

- داشتن شاخص های دقیق که داوطلبان را با آن شاخص ها سنجید
- نمره دادن به شاخص ها و معدل گرفتن و تک بعدی ندیدن
- اولویت بندی کاندیداها و داشتن حجت برای رأی به هر یک از آنها

توجه به این نکته که هر کاندیدایی، نقاط قوت و ضعفی دارد و کاندیدای برگزیده من، بی عیب نیست و رأی به یک کاندیدا، لزوماً به معنای بد بودن دیگران نیست. بلکه در یک فرآیند مقایسه از بستر مردمسالاری که جمهوری اسلامی برای ما ایجاد کرده می توانیم استفاده کنیم و بین خوب ها، خوبتر را انتخاب کنیم.

شاخص ها در چند دسته عمده می گنجند:

- شاخص تخصصی و فکری با نگاه به تخصص، فهم تمدنی، کلان نگری، برنامه، شناخت دقیق و بومی و انسجام در مبانی و برنامه و مواضع
 - شاخص ویژگی های فردی همچون اخلاق، ساده زیستی، سلامت سیاسی و اقتصادی، شجاعت، روحیه مردمی، روحیه جهادی، توان رهبری، تعامل، صبر و نقدپذیری
 - شاخص عملکرد و سابقه موفقیت در مسیولیت های قبلی که هر عملکردی در گذشته، می تواند رویکردهای کاری کاندیدا را روشن کند. رویکردهایی چون تقوا، بصیرت، قانون مداری، ولایت مداری، عدالت خواهی و محروم نوازی، فسادستیزی و استکبارستیزی، استقلال خواهی، فرهنگ مداری و حفظ وحدت
 - شاخص مدیریتی همچون توان مدیریت اجرایی، مدیریت راهبردی، تحول خواهی، شفافیت و پاسخگویی، شایسته سالاری، نظارت و قاطعیت و امید آفرینی
 - شاخص افراد و تیم حاضر در اطراف کاندیدا که دارای چه سوابق و رویکردهایی هستند
 - شاخص تناسب با اولویت های امروز ایران که در وضعیت کنونی منطقه، فرصت ها و تهدیدهای گسترده پیش رو، زمینه تاریخی جامعه ایرانی، آینده احتمالی و جهت گیری های تمدنی در وضعیت کنونی، چه رییس جمهوری برای اکنون ایران مناسب است.
-

- دکتر جلیلی در سوابق عملکرد و برنامه های پیشنهادی خود نشان داده که در رویکردها، گرچه مثل برخی از کاندیداها به دنبال پیشرفت ایران است، اما پیشرفتی که مدنظر دکتر جلیلی است چند ویژگی اختصاصی دارد:
۱. **تأکید بر وجه عدالت و همزمانی تحقق عدالت و پیشرفت.** محروم نوازی و حفاظت از نفع طبقات ضعیف تر، نه تنها به نفع محرومین است، بلکه با کاهش شکاف طبقاتی، شاخص های اقتصادی ناشی از امیدآفرینی و نشاط اجتماعی نیز افزایش پیدا خواهد کرد و نفع آن به تمام افراد جامعه خواهد رسید. طرح مسکن، سبد غذایی، وان و... از این جمله اند.
 ۲. **پیشرفت مد نظر دکتر جلیلی، رویکردی اجتماعی دارد و در راه حل های ارائه شده، دغدغه اجتماعی نیز نهفته است.** به عنوان مثال در طرح سبد غذایی، حفظ کرامت مردم اهمیت دارد یا در مبارزه با قاچاق، داشتن رویکرد اجتماعی باعث می شود. کولبرانی که قاچاقچی نامیده میشوند، با کرامت و سلامت، بعنوان بازرگان شناخته شوند.
 ۳. **پیشرفت مد نظر دکتر جلیلی، رویکردی علمی و فناورانه دارد.** ارتباط گسترده دکتر جلیلی با نخبگان در رشته های مختلف باعث شده است این آشنایی خودش را در برنامه های ارائه شده نیز نشان دهد. حل برخی مسایل از جمله قاچاق در گمرک با شرکت های فناور از این جمله است. تأکید بر تجاری سازی فناوری های هایتک، از این جمله اند. حضور نخبگان از رشته ای مختلف در اطراف دکتر جلیلی، این نوید را می دهد که امیدواری نخبگان به ساختن ایران نیز افزایش پیدا کند و در تصمیمات فردی خود، ایران برای آنها انتخاب اصلی و اول و جدی باشد.
 ۴. **پیشرفت مد نظر دکتر جلیلی، کاملاً ناظر به بوم و مزیت های نسبی مناطق متنوع ایران است.** او چون جای جای ایران را سفر کرده و با مردم و مسیولین و نخبگان مناطق نشست و برخاست کرده و در مقایسه های مداوم، طرح های توسعه منطقه ای را مرور کرده است، آنچه بعنوان برنامه برای پیشرفت ایران ارائه می دهد، بومی، هویتی و درون زا است. این خصیصه باعث فرهنگی شدن روح پیشرفت نیز می شود.
 ۵. **پیشرفت مد نظر دکتر جلیلی، علاوه بر درون زایی، برون گراست و می توان پیامد پیشرفت های داخلی را در خارج از مرزها دنبال کرد.** دکتر جلیلی سابقه زیادی در وزارت خارجه داشته و شناخت ظرفیت های بیرون از ایران، در کشورهای دوست و همسایه باعث شده دیپلماسی اقتصادی و صنعتی و فناوری خوبی در انتظار دولت ایشان باشد. این شناخت دقیق از ظرفیت های خارج از کشور، باعث شده دیپلماسی دکتر جلیلی فرصت محور باشد و بتواند تهدیدهای بیرونی را با فرصت های موجود و قوت های داخلی پاسخ دهد. طرح باشگاه تحریمی ها از داشتن چنین رویکردی نشأت می گیرد.
- انسجام نسبی برنامه های دکتر جلیلی ذیل ایده پیشرفتی که مطرح می کنند، ناشی از تسلط ایشان بر برنامه ها و کارشناس بودن خود ایشان است. یک رییس جمهور نمی تواند صرفاً به تیم مشاور یا اندیشکده ها تکیه کند. این مسأله خصوصاً زمانی رخ می دهد که مشورت های با رویکردهای مختلف به رییس جمهور می رسد و او باید قدرت تشخیص و هماهنگی داشته باشد. دکتر جلیلی به علت تجربه گسترده در دولت سایه، به چنین درکی رسیده اند.

سعید جلیلی چطور شخصیتی است؟

۱. جلیلی خودش است، نقش بازی نمی‌کند. یکرنگ و قابت قدم است. و اهل هوچی‌گری و نمایش و شلوغ کاری نیست. سلوک اخلاقی و مردمی دارد و قابل اعتماد و صادق است. او اخلاق را نه فقط در شرایط عادی که حتی در بحبوحه رقابت‌ها رعایت می‌کند. حتی وقتی به او تهمت می‌زنند درگیر حاشیه و جدال نمی‌شود و آرامش ذهنی مردم احترام می‌گذارد. از این جهت شبیه‌ترین فرد به شهید رئیسی در حسن خلق و تواضع است.
۲. اهل تعارف و وعده دادن و شنیدن نیست. تلخی برخورد صادقانه را بر شیرینی رفتار منافقانه ترجیح می‌دهد. به همین دلیل با حقایق روبرو می‌شود و اطرافیان به او توهّم همه چیزدانی و عالی بودن شرایط را نمی‌دهند.
۳. فداکار و در میدان است. برخلاف مدیران و سیاستمداری که در چالش‌ها و فتنه‌ها و اعتراضات، جلوی مردم آفتابی نمی‌شوند، او به این سو و آن سوی کشور رفته و در بحرانی‌ترین شرایط برای دانش‌آموزان، دانشجویان، مردم عامی و... روشنگری می‌کند و پای حرف آنها می‌نشیند.
۴. صاحب اندیشه و دارای ذهن منسجم است. نگاه تمدنی و کلان به مسایل دارد و قدرت مفاهمه کارشناسی دارد. هرکس از راه رسید نمیتواند با نیم ساعت سخنرانی، او را بفریبد یا دچار سرگردانی کند.
۵. عاقلانه و بر اساس منافع ملی تصمیم می‌گیرد. تحت تاثیر جو رسانه‌ای قرار نمی‌گیرد. هیچ کاری را برای افزایش اعتبار و محبوبیت خود یا رای آوردن دنبال نمی‌کند.
۶. ولایتمدار است، هم با قلبش هم با عقلش. منظومه فکری رهبر انقلاب را به خوبی می‌داند، می‌فهمد و عملی می‌کند. هم ولایت‌پذیری دارد و هم در اجرا، فرمانده‌ای مقتدر است.
۷. بسیار پرکار است و علیرغم مجروحیت از دوره دفاع مقدس، بسیار پر سفر، فعال و پیگیر است.
۸. شخصیتی فرهیخته و چندبعدی است. هم یک صاحب نظر در معارف اسلامی و اندیشه انقلاب است، هم با هنر و کتاب و سینما مانوس است، هم در حکمرانی و سیاست و اقتصاد صاحب نظر است و هم یک مدیر عالی است.
۹. ساده و سالم و پاکدست است. به اعتراف حتی مخالفانش، هیچ حاشیه و نقطه سیاهی در کارنامه خودش و خانواده اش نیست. او جزو امانتدارترین و خودساخته‌ترین مسئولان کشور است.

سعید جلیلی چگونه مدیری است؟

۱. نه تنها خودش سالم است که فسادستیز هم هست. از زمان حضورش در بازرسی وزارت خارجه تا امروز، با سیستم‌ها و ریشه‌های ایجاد فساد مبارزه کرده و اکنون هم برای این کار برنامه دارد.
۲. یک مدیر عالی راهبردی است و قدرت راه‌گشایی دارد. سخت‌ترین بخش مدیریت کلان کشور همین است که در معرض دیدگاه‌های مختلف و بعضاً متضاد بتواند با محاسبه «هزینه-فرصت» بین گزینه‌ها انتخاب درست کند و پای انتخابش بایستد و پاسخگو باشد.
۳. برنامه واقعی دارد چون مسائل کشور را عمیق فهمیده. برنامه داشتن او به معنای داشتن یک فهم منسجم و درونی شده از مسائل و راه‌حل‌های آن‌ها و ناشی از شناخت دقیق کشور است، نه چند برنامه شب امتحانی یا جزوه‌ای که سایرین برایش تهیه کرده‌اند.
۴. در عرصه سیاست اهل خیالپردازی و توهم نیست، واقع‌گراست و و دنیا و جهان غرب را به خوبی می‌شناسند. هرآنچه سال ۹۲ و ۹۳ و ۹۴ در حوزه سیاست خارجی گفت، درست از آب درآمد و تبدیل به تجربه برای ملت ایران شد.
۵. شخصیتی در تراز عالی برای تعاملات بین‌المللی است و می‌تواند با توجه به انتقال قدرت به آسیا، تقویت جبهه مقاومت و تحولات پیش روی جهان، سکندار هوشمندی برای جایابی ایران در روابط بین‌الملل باشد.
۶. نقطه‌زن و مصمم است. شجاعت تصمیم‌گیری در بزنگاه‌ها و در میان اختلافات را دارد. جلیلی عمر ما را با تصمیم نگرفتن و بلا تکلیف گذاشتن تلف نمی‌کند. با او گرفتار آزمون و خطا نمی‌شویم.
۷. ایران دیده و ایران دوست است. او برای یافتن نقشه پیشرفت کشور سالها نه فقط کارگروه‌های تخصصی را فعال کرده، بلکه با ۱۴۰ سفر به نقاط مختلف شهری و روستایی، ظرفیت‌ها و چالش‌های ایران را از نزدیک دیده و سنجیده.
۸. دنیادیده و به‌روز است. نه فقط به خاطر حضورش در مجامع جهانی یا تحصیلات آکادمیکش، بلکه به خاطر این که برای رصد وضعیت ایران در رقابت‌های علمی و اقتصادی جهانی، مسیر پیشرفت فناوری و اقتصادی جهان را مطالعه و رصد می‌کند.

۹. از کارمندی تا مدیریت عالی را لمس کرده. او بر خلاف بسیاری از مدیران و سیاسیون، نظام اداری کشور را از کف شروع کرده و پله پله طی کرده است. برای همین با فاصله ستاد و صف و آنچه در بدنه و کف دستگاه اداری کشور می گذرد بیگانه نیست.

۱۰. در سطوح عالی هم باتجربه است چون مناسبات و خم و چم سیاست کشور را تجربه کرده. تجربه او در شورای عالی امنیت ملی، مجمع تشخیص مصلحت، مرکز بررسی های جاری دفتر رهبری، شورای راهبردی روابط خارجی و...، از او فردی آشنا با ظرایف سیاسی داخلی و خارجی ساخته.

۱۱. فراجناحی و اهل تعامل است. با تمام پایبندی اش به اصول انقلابی، می تواند خیلی از شکافهای سیاسی و اجتماعی غلط را کم کند. او با همه کارشناسان دلسوز و دغدغه مندان با هر خط و ربطی کار می کند و از سیاست بازها از هر خطی دوری می کند. دولت سایه او نمونه ای از این تعامل باز و فراجناحی اوست.

۱۲. سیاست را اقتصادی مدیریت می کند. او هر سفارتخانه را یک سکوی پرش برای صادرات غیرنفتی و مرکزی برای دیپلماسی اقتصادی سودده تبدیل می کند. او معتقد است سیاست خارجه را باید بر اساس منافع ملی دنبال کرد و نه فشار و منافع دشمنان.

۱۳. تشکیلاتی و بلکه تشکیلات ساز است. او می تواند مثل خیلی سیاستون فقط در ایام انتخابات ظهور کند و باز غیب شود. اما دولت سایه او یعنی در تمام مدتی که مسئولیت اجرایی نداشته مثل یک رئیس جمهور مسئول، پیگیر مسائل مختلف کشور بوده است.

بخش پنجم: نکاتی درباره شبهات حول دکتر جلیلی

بسیاری از شبهات در اذهان مخاطبین، در قسمت کارنامه و راهکارهای دکتر جلیلی پاسخ گرفته است. با این حال شبهاتی که ممکن است پرتکرار باشد، در ذیل آمده است.

۱) جلیلی سابقه کار اجرایی ندارد!

در پاسخ باید گفت که سه لایه مدیریت به ترتیب اینهاست:

نمونه	لایه مدیریت
مثل مدیری که سد کرخه را می‌سازد، یا مدیر سازمان غله.	مدیریت پروژه و مدیریت سازمان
مثل مدیر بخش نیرو، فرهنگ، کشاورزی. این سطح وزارتخانه است. مدیر بخش باید سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها را خوب اداره کند که به هدف اصابت کند. مثال وزیر نیرو باید خط مشی کاهش مصرف برق را خوب مدیریت کند که به نتیجه برسد. این غیر از پروژه نصب دکل است؛ یا مثال وزیر نفت باید خط مشی کاهش خام-فروشی را دنبال کند و صنایع تبدیلی را توسعه دهد. پس اینکه وزیر نفت گزارش دهد ۲ میلیون بشکه نفت فروخته شده اشتباه است.	مدیریت بخش؛
این سطح حکمرانی و نظام‌سازی. مثال نظام آموزش و پرورش را باید جوری طراحی کند که موتور محرک فرهنگ در کشور شود. نظام صنعت را جوری مدیریت کند که به سمت جهش تولید برود. ما برای مدیریت ارشد در لایه حکمرانی، مدیر پروژه می‌گذاریم. اما کشور که فرمانداری نیست؛ رئیس جمهور غیر از مدیر سازمان است. اشتباه تاریخی همین است. رئیس جمهور غیر از وزیر و مدیر اجرایی است. رئیس جمهور باید متفکر باشد و طراحی سیستم بلد باشد.	مدیریت راهبردی؛

جدا از اینکه دکتر جلیلی سلسله مراتب اداری را در وزارت خارجه از «رئیس اداره بازرسی» تا «معاون اروپا و آمریکا» در روندی معقول طی کرده و کارآموده شده، اتفاقاً بیشتر سابقه ایشان در لایه مدیریت راهبردی بوده است:

۱. در مجمع تشخیص بوده است که وقتی مشکلی بین مجلس و شورای نگهبان به بن‌بست خورده به آنجا می‌آید یا سیاست‌های کلی نظام که مجمع هم باید معین و هم بر تحققش نظارت کند.
۲. در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی بوده که وقتی وزارتخانه مسئله را حل نکرده و کار قفل شده و بحران امنیتی پیش آمده و مشکل فرابخشی شده، برای حل و فصل به آنجا می‌آید.

۳. در دولت سایه که دکتر جلیلی روی سیستم‌سازی تمرکز داشته است. از وزیر و معاون وزیر، تا مدیران کل، تا مدیران میانی و میدانی، تا بخش خصوصی، فعال اقتصادی و کارشناسان اندیشکده‌ای و دانشگاهی و... با همه اینها کار کرده است.

پس سرجمع می‌توان گفت که دکتر جلیلی حداقل ۱۶ سال سابقه مدیریت در این لایه را دارد.

سوال: آیا کارگردان خوب باید بازیگر حرفه‌ای یا فیلم‌بردار خوبی باشد؟

جواب: خیر؛ او باید ادبیات فیلمسازی و صدا و تصویر و... را بفهمد، بازیگر خوب هم بیاورد که نقشش را اجرا کند. رئیس جمهور هم اگر حکمران و متفکر و نظام‌ساز باشد، وزیر مناسب و مدیر کل و معاون خوب هم بلد است بیاورد. او وقتی یک بخش را توسعه می‌دهد، بخش دیگر را نباید خراب کند؛ مثال بازرگانی را نباید توسعه دهد و تولید را تعطیل کند! نباید نفت را توسعه دهد و پتروشیمی را خراب کند. این اتفاقی است که بارها افتاده؛ چون مدیران ما نهایتاً بخشی‌نگر بوده‌اند و نگاه فرابخشی نداشته‌اند.

۲) جلیلی انعطاف ندارد و نمیتواند با بقیه تعامل کند!

بر خلاف این تصویرسازی رسانه‌ای غلط، جلیلی جزو معدود رجل سیاسی است که هیچ‌گاه با عینک سیاست به مسائل علمی و تخصصی نگاه نمی‌کند و از طرف دیگر زمین سیاست‌ورزی‌اش را فراتر از دوگانه‌های مرسوم اصولگرایی - اصلاح‌طلبی تعریف کرده است و دایره مدیران و کارشناسان اطراف ایشان، هیچ‌گاه محدود به حزب و گروه خاصی نبوده است.

می‌توان گفت تعامل دوگونه است. تعامل با سیاستون و تعامل با افراد متخصص و تشکل‌های اجتماعی ناظر به مسأله. دکتر جلیلی در تعاملات خود سعی کرده است به جای تعامل با سیاستون که اغلب از جنس معامله است، تعامل با متخصصان و فعالان اجتماعی را فارغ از جناح بندی‌های سیاسی در پیش بگیرد. لذا می‌بینیم شبیه اهل تعامل نبودن دکتر جلیلی اغلب از سوی سیاسیون مطرح میشود.

۱. در طول سالیان گذشته بارها شاهد بودیم که نظر تخصصی و فنی کارشناسان به اصطلاح اصلاح‌طلب را به نظرات کارشناسان دفترش ترجیح داده است. خانم دکتر سیما خوش‌خلق (رییس پژوهشکده بیوتکنولوژی) از مدیران اصلاح‌طلب دولت آقای روحانی در تعریف از سعید جلیلی می‌گوید: صاحبان فکر و اندیشه نزد ایشان جایگاه و مقام دارند و دکتر جلیلی هیچ‌گاه سیاست را وارد علم نمیکند.

۲. جلیلی در نزدیک به دو دهه تجربه مدیریت کلان کشور، قدرت تعامل خود را با نهادها و شخصیت‌های کشور را - از آقایان روحانی و لاریجانی و آملی و احمدی‌نژاد تا دکتر قالیباف و شهید رئیسی - نشان داده است. نشان به این نشان که با پیروزی روحانی در ریاست‌جمهوری گفت: «اگر مشکل مردم را بخاطر اینکه دولت دستان نیست حل نکنیم، رذالت است.» و این را در عمل هم ثابت کرد؛

آنجا که طرح پتروپالایشگاه‌ها را در سال ۹۷ در کارگروه نفت دولت سایه طراحی کردند، در مجلس «لاریجانی» تصویب کردند و در دولت «روحانی» اجرا کردند! چه قدرت تعاملی از این بالاتر؟! توثیتهای جلیلی درباره دستاوردها و نقاط قوت دولت روحانی را میتوان در فضای همین تعاملها و حل مساله‌ها ترسیم کرد.

۳. عقلانیت و متانت جلیلی را در مناظره‌های ۹۲ و ۱۴۰۰ دیده‌ایم. شخصیتی که از دهه هشتاد نماینده رهبری در شورای عالی امنیت ملی بوده و در برهه‌های حساس میتوانسته «بگم بگم» راه بیندازد، اخلاق مدارانه، سکوت میکند، برچسب عدم تعامل به او نمی‌چسبد.

یک شاهد مثال عینی در این مورد: یکی از

سیاسی‌های دانشگاه - که بعدها نماینده جنجالی مجلس شد- وقتی دکتر جلیلی رئیس بازرسی وزارت خارجه بود، چو انداخته بود که تیم جلیلی بسته است! منظورش این بود که چرا نمی‌آیی دور هم باشیم و پست‌ها را قبضه کنیم و... . جلیلی جواب داده بود: آدم‌ها اول میگویند برای پیشبرد انقلاب باید با هم باشیم، بعد تبدیل به باند میشوند! با توجه به این نکات مشخص میشود که بخشی از این تصویرسازی توسط کسانی انجام شده که نتوانستند از جلیلی برای پیشبرد اهداف خود سوءاستفاده کنند و با سد محکم بیتعارفی او برخورد کرده‌اند و جریان غیرانقلابی هم بر این موج برای تخریب دکتر سوار شده است.

البته تا نباشد چیزکی، مردم نگویند چیزها!

جلیلی چارچوب و خط قرمزهایی دارد که در برابر آنها با هیچکس تعارف ندارد و همین هم باعث میشود اصلاح- طلب و اصولگرا از دستش عاصی باشند! چون به هیچکس باج نمیدهد: به گفته دوست و دشمن، ایشان کمترین نگاه رابطهای به آدم‌ها ندارد و هر برنامه‌ای که برای بخشهای مختلف کشور دارد، براساس تخصص و شایستگیهای افراد است نه عضویت آن‌ها در گروه‌ها و جناح‌ها.

۳) کسی که مبنا و فکر دارد، چطور میتواند با همه کار کند؟

ویژگی ش.ع.ا.م این است که منفعتی برای خودش ندارد. کسی که دبیر ش.ع.ا.م می‌شود، خودبخود با یک دید ملی به مسائل نگاه می‌کند.

دید ملی یعنی:

- نباید منافع خودت یا اطرفیانت را دخیل کنی؛ باید اولویت با «من» یا «دستگاه من» یا «سازمان من» نباشد.
- باید بتوانی در عملت هم این را نشان بدهی. یعنی در برخورد با مسائل کشور هم، منافع فردی و جناحی را دخیل نکنی. حتی اگر جایی به ضررت است، به خاطر حفظ وحدت مقابل دشمن و تبعیت از رهبری کوتاه بیایی. این شخصیت ملی را شما در دکتر جلیلی میبینید؛ هیچ کدام از احزاب سیاسی و جناحی کشور نمیتوانند مدعی شوند که ایشان در مسائل ملی، ورود جناحی داشته اند یا سیاسی‌کاری کرده‌اند.

۴) چرا جلیلی در دولت شهید رئیسی پست نگرفت؟

دکتر جلیلی معتقدند که کمک به دولت، پست گرفتن نیست و برای حرکت دولت هم در درون دولت و هم از بیرون باید همکاری ها انجام بگیرد و اگر این کمک از جنس مشاوره است، در دولت سایه تمامی این فعالیتها قابل انجام است و نیازی به اشغال یک پست دولتی نیست. کما اینکه همراهی جدی دولت شهید رئیسی با ایده های دولت سایه و پیگیری برخی از این ایده ها باعث شد میزان همکاری های دولت سایه با دولت سیزدهم، بسیار بیشتر از مناصب پیشنهادی باشد.

اما مهمتر از این مسأله، باید گفت دکتر جلیلی طی این سالها تنها نماینده و با کفتمان دولت سایه، گونه ای سیاست ورزی را ایجاد کرده که توانسته تربیت نیرو کند. دکتر جلیلی تنها یک نفر نیست، بلکه نیروهایی را ساخته که هر یک از آنها در دولت شهید رئیسی کاری به عهده گرفته اند و کمک هایی از درون دولت انجام شده است. با این وصف، میتوان گفت نه تنها دکتر جلیلی در بیرون از دولت کمک های مشاوره ای خود را قطع نکرده، بلکه اطرافیان او تمام توان خود را برای کمک و اجرا در دولت به عهده گرفته اند.

۵) آیا دبیری و عضویت شورای عالی امنیت ملی، میتواند توان مدیریتی ایجاد کند؟

قانون اساسی در فصل سیزدهم به شورای عالی امنیت ملی پرداخته است: اصل یکصد و هفتاد و ششم: به منظور تأمین منافع ملی و پاسداری از انقلاب اسلامی و تمامیت ارضی و حاکمیت ملی «شورای عالی امنیت ملی» به ریاست رئیس جمهور، با وظایف زیر تشکیل می گردد:

۱ - تعیین سیاستهای دفاعی - امنیتی کشور در محدوده سیاستهای کلی تعیین شده از طرف مقام رهبری.

۲ - هماهنگ نمودن فعالیت های سیاسی، اطلاعاتی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در ارتباط با تدابیر کلی دفاعی - امنیتی.

۳ - بهره گیری از امکانات مادی و معنوی کشور برای مقابله با تهدیدهای داخلی و خارجی.

وظایفی که در شورای عالی امنیت ملی وجود دارد، نشان می دهد این شورا در میان دیگر شوراهای عالی، از گستره کاری زیادی برخوردار است که هماهنگی های بین دستگاه های مختلف فرهنگی و اقتصادی را هم شامل می شود. توجه به این مسأله نشان می دهد که سابقه فعالیت در این نهاد، تجربه کاری بسیار نزدیک به دولت را برای دبیر آن می تواند رقم بزند و توان و مهارت مدیریتی را ایجاد کند.

کاتز از نظریه پردازان سازمان معتقد است که سازمان ها را میتوان در سه لایه خرد، میانه و کلان دید و مدیران در هر لایه نیاز به مهارت های خاص در آنجا دارند و دیگر مهارت ها خودبه خود ضریب کمتری خواهد گرفت.

در لایه خرد سازمان، مهارت‌های فنی و تکنیکی، در رأس مهارت‌هاست، در لایه میانه، مهارت‌های انسانی و در لایه کلان، این مهارت‌های ادراکی است که حرف اول را میزند. مهارت‌های ادراکی، مهارت فهم سازمان در جامعه و رهگیری فعالیت‌های آن در جهت فلسفه ذاتی ایجاد آن است و همچنین درک سیاست‌ها و ایجاد ارتباط با دیگر سازمانها و نهادها و جامعه. دبیری شورای عالی انقلاب فرهنگی، در کنار دیگر سوابق ایشان، این مهارت‌های ادراکی را به خوبی در دکتر جلیلی ایجاد کرده است.

۶) جلیلی مسبب تحریم‌های هسته‌ای!

علی-اکبر صالحی وزیر خارجه اسبق و معاون روحانی و از موثرین مذاکرات برجام (در طیف مخالف دکتر جلیلی) میگوید: « در دوره آقای خاتمی که مذاکرات توسط دکتر روحانی پیگیری می‌شد، قرار شد که فعالیت‌های هسته-ای برای شش ماه معلق شود تا اعتمادسازی صورت بگیرد. اما این شش ماه شد یک سال، یک سال شد دو سال و آنها به تعهدشان عمل نکردند! حضرت آقا در اواخر دور [جناب دکتر خاتمی فرمودند که چون آنها ملتزم به تعهدشان نبودند شما هم التزامی نداشته باشید و دستور برگشت به فعالیت‌های هسته-ای را دادند. تا اینکه دوره آقای جلیلی رسید (سال ۸۶).

شما خودتان اگر جای آقای جلیلی بودید، با یک چنین پیشینه‌ای چه انعطافی می‌خواستید به خرج بدهید؟ ما انعطاف نشان داده بودیم، ولی گامی جلو نمی‌رفت؛ زیرا آنها احساس قدرت می‌کردند و فشار می‌آوردند؛ زیرا می‌دانستند ما چیزی در چنته نداریم. سه قطعنامه در زمان دکتر جلیلی صادر کردند، بخاطر مقاومتی که ایشان به خرج داد. ولی در سال ۹۰ بود که آمریکایی‌ها عمان را واسطه قرار دادند و گفتند که ما حاضریم با شما مذاکره کنیم؛ چرا؟ چون دیدند فایده‌ای ندارد؛ از یک طرف ایران روی حقوق خودش سفت و سخت ایستاده و صنعت هسته‌ای ما دارد با قدرت و شتاب جلو می‌رود و ما دوساله از صفر به غنی‌سازی بیست درصدی رسیدیم که حتی خود غربی‌ها باور نمی‌کردند. حال اگر ما فرض کنیم در زمان آقای دکتر جلیلی رفتار دیگری داشتیم، کار به اینجا نمی‌رسید. بنده هم اگر جای آقای جلیلی مذاکره می‌کردم بعد از دو سال بدعهدی آنها، قطعاً نمی‌آمدم به حرف آنها گوش بکنم.

۷) چرا جلیلی با مسجد مکی معامله نکرد؟

سنت غلطی را چند دهه است که جریان اصلاحات در قبال اهل سنت عزیز کشور بنا گذاشته است و آن هم «معامله» پست های مدیریتی با رای مردم و البته با برخی سیاسیون آنهاست که فقط به نفع برخی افراد محدود منجر شده است! متأسفانه بقیه هم از این مدل تبعیت کرده اند که به مواردی اشاره می کنم! در سال ۹۲ برخی افراد از مسجد مکی درخواست جلسه با دکتر جلیلی داشتند که ایشان گفته بود انشالله شنبه بعد از انتخابات در خدمت هستم! اگر بنای حمایت دارید خب اعلام کنید ولی اگر بده بستان هست من اهلش نیستم. در انتخابات ۱۴۰۰ هم پیغام و پسخام هایی انجام شد که دکتر گفت من اهل تعامل هستم نه معامله و ما اجازه گرفتیم نگاه ایشان درباره اهل سنت و خصوصا استان سیستان و بلوچستان را منتقل کنیم. بنده به همراه

«من خجالت می کشم که برای وظیفه ذاتی خودم با مردم کشورم معامله کنم. آباد کردن آن استان وظیفه من هست و نباید برای انجام آن معامله کرد! وقتی مناطقی مثل بابایان و شیرآباد و کمپ مرادآباد در زاهدان و چابهار هست من بعنوان یک مسوول در این کشور خجالت می کشم. من معتقدم آن استان که بارها به روستاهای آن هم رفته ام نیازمند یک چهره ملی توانمند هست تا حجم مسایل متعدد آن را کاهش بدهد. ظرفیت تجارت اقلا ۱۶ میلیارد دلاری با پاکستان، ایجاد منطقه آزاد انرژی با این کشور و... طرح های ملی هستند که می توانند آنجا را متحول نمایند. لذا ما به شما وعده بیجا نمی دهیم ولی به مردم قول میدهم که در صورت انتخاب این طرح ها را حتما اجرا کنیم.»

دو نفر دیگر در جلسه ای که برخی چهره های درجه یک مسجد مکی بودند حاضر شدیم و اینطور نظرات دکتر را توضیح دادیم:

دوستان مسجد ولی گفتند این حرفها مطلوب ما نیست. بگید چند تا استاندار، سفیر یا وزیر می دهید؟ که گفتیم حرف ما همان بود. این بدان معنا نیست که اگر شخصی را از اهل سنت مناسب دیدند استفاده نکنند ولی وعده آن را به شما نمی دهیم و این را معامله با رای مردم میدانیم که بسیار «تحقیرآمیز» است! آنها گفتند: جهانگیری دور قبل به ما قول دو وزیر داد و عمل نکرد!

این دوره هم صولت مرتضوی آمده و قول هایی داده است! (بعدا فهمیدم جناب ریسی با این اقدام موافق نبودند ولی ایشان بعنوان مسوول یکی از ستادها در آن جلسه قول استاندار داده بود و حتی گفته بود حرف من حرف هست و گردن من ضمانت این حرفم!)

من گفتم خب مگر خودتان نمی گوئید بدان وعده ها نرسیدید؟ پس چرا هنوز بر این رویه اشتباه اصرار دارید؟ اگر واقعا به فکر مشکلات مردم هستید قول را در «برنامه» بگیرید که به نفع همه مردم هست نه «منصب» برای جمعی خاص! تازه اگر یک وزیر سنی هم بیاید این همه مشکلات مناطق مرزی مگر حل می شود؟!؟

راضی به تغییر رویه نشدند و ما بیرون آمدیم ولی خوشحال بودیم که با رای مردم معامله نکردیم و نخواهیم کرد.

۸ نسبت شهید سلیمانی و دکتر جلیلی

هر چند آوردن گزاره های له و علیه هر کاندیدا، از سوی کسانی که الان خودشان درمیان ما حضور ندارند، کاری شایسته نیست، اما در این مورد خاص چون با نقل یک گزاره روبه رو بودیم، بد نیست این تأمل را داشته باشیم. چندی قبل صوتی از آقای ذوالنور نماینده قم منتشر شد که مدعی شده بود حاج قاسم گفته اگر جلیلی رای بیاورد از سپاه قدس خواهم رفت! دو هفته قبل آقای ذوالنور را در مجلس دیدم و از او پرسیدم این حرف را از خود حاج قاسم شنیدید؟ گفت: خیر! و تاکید کرد که تا الان چندبار به خاطر این اشتباه حلالیت طلبیده است...

حالا این روایت از سردار نوعی اقدام که سالها در سوریه کنار حاج قاسم بود را هم بشنوید. میگوید یکی از کسانی که حاج قاسم بیشترین علاقه را به او داشت، سعید جلیلی بود و هر وقت کارشان گیر میکرد، شهید سلیمانی میگفت بروید سراغ جلیلی تا کار را راه بیندازد. بعد هم توضیح میدهد که بعد از انتخابات ۹۲، حاج قاسم دفتر و تشکیلات شخصی خودش را به جلیلی داد؛ همان دفتری که بعد ۱۱ سال هنوز جلیلی در آنجا مستقر است...

۹ طرح های دکتر جلیلی روی کاغذ است و قابل اجرا نیست؟

برخی اظهار میکنند که طرح ها و راهکارهای دکتر جلیلی قابل اجرا نیست. اما باید گفت این طرح ها ذهنی نبوده اند که روز کاغذ بمانند و قابل اجرا نباشند. این طرح ها از دل عملیات و اجرا استخراج شده و با بازخوانی و بررسی تجارب اجرایی در دولتها، با جلسات مداوم با مسئولین و مدیران رده های مختلف سامان یافته است. این طرح ها در دولت های آقای روحانی و شهید ریسی برخی از این طرح ها به مرحله اجرا رسیده و قابل ارزیابی است. طرح سبد غذایی، طرح پتروپالایشگاه ها، طرح احیای دیپلماسی اقتصادی و...

برای پیگیری مباحث مرتبط با دکتر جلیلی وبسایتها و کانالهای زیر را میتوانید دنبال کنید

وبسایت اطلاع رسانی دکتر جلیلی Drjalily.com :

کانال رسمی دکتر جلیلی <https://eitaa.com/saeedjalily> :

کانال برنامه های دکتر جلیلی https://eitaa.com/Dr_jalili_programs :

کانال روایت سعید https://eitaa.com/revayat_saeed :

اطلاع رسانی برنامه های ستاد مرکزی دکتر جلیلی - بخش خاوران

<https://eitaa.com/JaliliKhaharanMashhad>